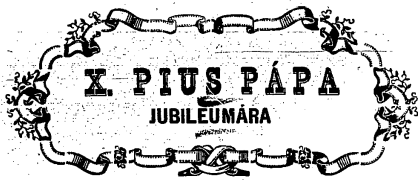

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytösdékekben.

Irtá és felolvasva.

Kuthy József dr.
I. főigazgató.

Mélyen tisztelt únnepelő Közönség!

Felső Olaszország egyik igénytelen községében, melynek északi horizonján napsugaras időben az Alpsek körvonalai rajzolódni, az 1858. esztendő szeptember 19-án ünnepre szólta a campanile harangjai. A 23 éves Giuseppe Sarto járult csordúltig tele szívvel az oltárhoz, hogy első szent miséjét az Úrnak bemutassa.

A falu, a természet gyermeke volt a nyílt tekintetű, délceg termetű fiatal pap, akinek üde lelkében a Pó síkságának gabonával terhes, virággal ékes térségei tükröződtek, s akit most Isten íránt való érzelmeinek himes szárnyai szinte szédítő gyorsasággal ragadtak felfelé: de mégis megsokasodott gondjai, gondolatai lelkének repülését ezekben a szent pillanatokban is meg-megakasztották.

Mennyi átvirrasztott éjszaka, mennyi köny, mennyi nélkülözés árán jutott az ifju pap odáig, hogy Krisztusként ő is feltörje sírját, s első áldozata szárnyain égbe ragadja magával súlyos gondoktól meggyötört családjának lelkét.

Atyja, Riese olasz falucska mindenese már a temetőben fektűt, — édesanyja földön túli örömben, de elcsigázott testtel, — hét fiatalabb testvére boldog gyönyörűsében, de megviselt ruháscskáiban álltak körül az oltárt. Az ő primitív lelkők ezen a nagy napon egészen megújhoztak, s emlékeztők lapjáról le volt törölve minden szenvedés. Elfelelték 23 esztendőnek összes nyomorúságát: az anya csak az ő édes fiát, a kisebb testvérek csak az Úr szolgájává avatott bátyjokat látták az Isten színe előtt. Ily lelki hangulatban leborulva hallgatták a harangok hallelujáját, az orgona bugását, amik ebben a megszentelt órában mind-mind az ő szeretett Beppójok tiszteletére szólottak.

Nem így az ifju lelkész. Az ő tanult, finom szelleme még az élet eme legboldogabb perceiben is két ellentétes érzelem, az öröm és fájdalom hullámai között vergődött. Mikor papi hivatásába mélyedt, mikor gondolataival a szentségtartókból felszálló tömjénfelhő hullámain csüngött: végtelen megnyugvás, Isten íránt való hála szállta meg.

egész lényét. De amikor tekintete anyjára és testvéreire esett, lehetetlen volt mélyen érző, kiművelt szívéből a gyermek- és ifjukor összes emlékeit kiűznie. Hisz tudta, hogy Isten után anyja önfeláldozó munkarejének, testvérei nélkülözéseinek köszönheti, hogy utja a kis falu határából kitörhetett.

Végigrajzoltak szemei előtt eddigi életfolyásának összes emlékei. A szegényes szülői ház, — a riesei falusi iskola somfavevesszős tanítójával, — a jó Fusarini plebános, aki a tudásvágyó, mezítlábas gyermeket szeretetébe fogadta, — castelfranciói kis gimnázium, ahova négy éven keresztül naponként 14 kilométer utat tett meg, miközben ebédje rendszerint száraz kenyérből állott.

Majd a páduai szemináriumba vezették őt emlékei, ahova 15 éves korában az áldott Fusarini plebános segítette be. Itt már reményei voltak; ugyan még csak elrejtett álmok, amiket senkivel sem mert közölni, . . . de megvoltak. A páduai szemináriumban 8 éven át azzal a mérész ábránddal kelt-fekűtűd, minő a boldogság lesz majd reá, meg az édes anyjára, kis testvéreire, ha valaha a riesei plebánán ő lép az öregedő Fusarininek örökébe . . . Boldog ifjukor! Az ábrándozó kispap ma Szent Péter trónján ül, s nem tudom, az egész katolikus világ gondjait vállain viselő pápa nem cserélne-e szívesen azzal a rózsásarcu levitával, akinek ötven évvel ezelőtt minden vágya egy szerény falusi plebániában öszpontosult!

Kispap korára esik családfentartó édes atyjának váratlan halála, majd ezután édes anyjának hősiés önfeláldozása s bámulatos munkabírása. A család legidősebb tagja, Beppo kispap élénken érezte a felelősséget, mely reá a kenyérkereső családfő elhunytával hárult. Vértöz szívvel, de edzett akaratával lemondani készűl a papi pályáról, hogy lelkiismeretének parancsa szerint hétköznapi igavonónak álljon be, s kisebb testvéreinek szájába a falatot ő keresse meg. De a jószágos anya ezt az áldozatot nem fogadta el. Inkább éveken át varrás által szerzett napszám-ból ő tartotta fen soktagú családját, de Beppo megmaradhatott a lelkeszi pályán.

Sokan leszállottak már az emberi érzelmek legmélyebb kincséből, sokan elemezték már az anyai szív életműködését, de ezt a témát soha sem lehet kimeríteni. A jóra való apa is dolgozik, fárad gyermekiért, az ő érdekében igazgatja életfolyását, az ő boldogulásukért könnyű szívvel lemond a kényelem, a külső csillogás sallangjairól: de az édes anya! . . . ő az édes anya nemcsak éjt-nappalt egybetéve dolgozik, —

ő szíve vérenek hullásával kíséri, követi gyermekeinek lépteit, boldogságos örömmel osztozik sikereikben, kétszeres fájdalommal virraszt bal-sorsuk felett.

Ilyen édes anya volt Sartóné, Sanson Margerita, s az ő nagy szívének, bámulatos lelkierejének, kimérhetetlen munkásságának köszönheti X. Pius pápa, hogy 23 éves korában felvehette az egyházi rend szentségét.

És itt legyen szabad egy pillanatra megállanom m. t. Közönség! Hisz nem tudok könnyedén elszakadni annak a lelkes férfúnak ifjúságtól, aki nem születés, vagy előkelő rokonság pártfogása révén, hanem dolgos édes anyjának és saját munkarejével küzdött fel magát az egyház szolgálatába, s aki a riesei falusi templom oltárától elindulva, soha összekötötést, külső támogatást nem keresve, ismét csak a saját lelkében rejlő energia segítségével jutott fel Szent Péter trónjára.

Azt hirdetik napjaink demokratái, hogy ők teremtik meg azokat a modern létfeltételeket, amelyek között a munka embere anyagi és szellemi erejével arányos megbecsüléteshez és reális jóléthez jut el. Az elv maga emberies és tiszteletet parancsoló m. t. Közönség! De vajjon az elv érvényesítésére való ut és eszközök fényűzését, célhoz vezetők-e? . . . Nyitott szemmel keresem keresem a megígért magasabb értelmi szintjét, az új tanítások nyomán fakadó népjólétet, de midezékből nem látok semmit. Látom ellenben, hogy a tömegek mily erőszakkal akarják a maguk nivójára lerántani, lesúlyeszteni a magasabbrendű értelmi és erkölcsi individuumokat, látom továbbá a munkás osztálynál is a szertelen fényűzést, de ezt sem a szükségességben, az egészséges táplálkozásban és a tiszta lakásban, hanem a ruházatkodásnál, és a végnélküli mulatozásban.

Uj formákat kerestünk a népfenségnek, a munkának érvényesülésére, s emellett feledjűk, hogy földünk kulturembere immár kétezer esztendőn át él egy nagyszerű szervezetben, amelynek isteni Alapítója a munkát, a kötelelességteljesítést vallotta első elvűl, s az egyenlőséget hirdette az emberi társadalom legősibb, legmagasabb eszményeül. A keresztény vallás talajából fakadt a legtisztább emberi ihletnek három örök forrása Isten, munka, szabadság! A keresztény vallásban immár kétezer éven keresztül élő, liúttető demokrácia elvitáztatatlan tényei sorakoznak szemeink elé, mikor azt látjuk, hogy nálunk az iparos családból származott Simor János, Vaszary Kolos értelmi erejűkből fakadt munkájokkal herceg-primásokká lettek — és Olaszországban Sarto József, a napszámosnak a fia eljuthatott arra a

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOS

VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 4 oldal.

FJNb00000185

legfelsőbb polcra, ahova halandó ember egyáltalában eljutni képes.

Tudom, hogy a természet, a világrendszer hivatása a fejlődés, fejlődik is úgy az egyes lény, mint fejlődnek a tömegek, a nemzetek, a társadalmak, de a haladás útja nem a falanszterek felé, nem a munka rabszolgaságába vezet: hanem az értelemmel, érzéssel, hívő, bizó lélekkel megáldott ember képességeinek fokozása felé.

A keresztény vallás fentebb vázolt elveinek megtestesülését, sőt glorifikációját látjuk m. t. Közönség, X. Pius pápa személyében, hisz amit szentséges atyánk 23 éven felüli életéről elmondhatok, ismét nem lehet más, mint az ő munkásságának és küzdelmeinek sorozata.

Felszenteltetése után 9 évig káplánoskodott egyik félreeső északolaszországi faluban, Tomboloban. Munkaköre nem nagyterjedelmű, de súlyos volt, mert beteges főnökét úgyszólván mindenben pótolni kellett. Lelkészi teendőit mély szeretettel a lehető legnagyobb csendben végezte. Kiválóan kedvelte az iskolát, de tudjuk, hogy a falusi gyermekekkel való vesződés ma sem eszköze az emelkedésnek. X. Pius pápa is néhány évig bizony csak szürke falusi káplán volt, de kiváló szónoki képességének híre lassan-lassan mégis túlcsonzott Tombolo község határára, s hiába vonult meg szerényen kápláni szobájában, a környékbeli ünnepi alkalmak ki-kiszóltották a négy szűk fal közül. S ami csekély jövedelemhez szónoklati által jutott, azonnal szétosztotta a szűkölködők között. „Káplánom valóságos szent — így hangzik plebánosának egykori levele — ő nem felezi meg köpenyét a szerencsétlenekkel, ... odaadja nekik egészen”.

Szónoki képességének híre végre oly nagyra nőtt, hogy 1866-ban, majd 1867-ben a trevisoi székesegyházban kellett szent beszédét mondania. Ez a két beszéd döntött jövője felett: Sarto József kilenc éves segédlelkészi pályafutása után, a trevisoi püspök akaratából 1867-ben Salzano jómódu város plebánosa lett.

Am a Salzanobeliek nem nyugodtak bele könnyű szívvel a püspök választásába. Ők tisztességesen javadalmazzak papjokat, de megkivánják tőle, hogy keletlen reprezentáljon. Mikor Sarto József kopottas ruháját meglátták, nyíltan kikeltek a püspök választottja ellen. A külsőségekkel nem törődő, hivatásának élő plebános azonban új híveinek elégedetlenkedése nem ténitette el utjából. Dolgozott, tanított szakadatlanul, s mikor azután a város népe pár szent beszédét meghallgatta, egyszerre helyreállott a békeség.

S ugyanaz a salzanói nép, mely belépésekor bizalmatlansággal, szeretetlenül fogadta, kilenc év múlva — mikor trevisoi kanonokká lett, — sirva bucsuzott tőle s hálás emlékül pompás kanonoki diszruhával lepte meg őt.

Szentséges atyánk életében nagy szerepe van a kilences számnak. Kilenc évig volt káplán, majd ugyanennyi ideig plebános, s midőn innen kanonok lett, ezt a tisztségét ismét kilenc évig viselte. Az 1885. év tavaszán vonult be Mantovába, mint püspök a feldult viszonyok között élő városba előre küldvén jelszavát: „Zászlómra a béke van írva, törvényem a felebaráti szeretet.”

Mantova nagy erősség, egyik sarka annak a historiai várnégyszögnek, mellyel az osztrák absolutizmus Felső-Itáliát mintegy láncra verve tartotta. A Mincio mocsarai szinte megközelíthetlenné teszik ezt az erődöt, és a város szabadság után vágyó polgárai az óriási falakkal körülvárt helyen mégis felkelést tudtak szervezni az osztrák önkényuralom ellen. Amint azonban

az ígát nyakukról lerázták, nem tudtak okosan élni a megszerzett szabadsággal. A pyilvános élet erős pártarcot, súlyos egyenetlenkedést szított közöttük.

Ezért Vergilius és Giulio Romano városának jobbja az 1885. esztendőben örömmel üdvözölték az új püspököt, Sarto Józsefet, akiről hitették, hogy világos feje, hófúszta szive csakhamar megtaglalja a békeség, a harmoniás együttműködés útját.

S a mantovaiak nem is csalódtak. Szentséges atyánk püspök korában is megmaradt az itáliai síkság egyenes észjárású, erős karakterű férfinak, aki emellett maga volt a megtestesült falusi egyszerűség is ideális emberi jóság. A püspök egyénisége a közéletnek minden megnyilvánulásába hitet, békeséget, munkát lehet. Mintha a város régi nagy szülőitőnének, Vergiliusnak világa tért volna vissza. A mantovaiak ismét szerették egymást és a természetet, szívesen hallgatták a pásztor furulyáját, kedvvel forgatták földjeik barázdáit. Hisz tudták, hogy az Isten szeme mellett a legjobb, leghívőbb szolgálja kiséri lépéseiket.

Püspökségének nyolcadik évében, 1893-ban bitoros lett a mantovai püspök. Egyházmegyéjének hívei határtalan lelkesedéssel várták vissza Romából, de ő életének ebben a jelentős szakában is mindenkifelett ember maradt. Bitorának ragyogását először nem a nyilvánosság elé vitte, hanem Kicsébe, édes anyjának kisdéd hajlékába. Sartoné — noha most már bitoros fia volt — ezenül is az maradt, aki eddig . . . fehérbaju, törődött, egyszerű falusi asszony.

Még ugyanazon évben (1893-ban) veneziai patriarchává neveztetett ki Sarto József, de ezt az állást csak 1894. novemberben foglalta el. A kilences év tehát immár negyedszer vált be szentséges atyánk életében, mert Mantovát is kilenc év után hagyta el.

Veneziahoz, a tenger királynőjéhez, minket magyarokat sokszoros történelmi vonatkozás csatol. Ezek között éppen nem utolsó helyen áll első vértanunknak, Szent Gellért csanádi püspöknek emléke. A veneziai Sagredo patricius családból származott Gellértnek hatalmas szerep jutott első királyunk, Szent István térítési munkájában.

A nagy király halála után beállott zavarok a pogányság vezéreit bátor kitérősekre birták s egyik ilyen lázadásnak esett áldozatul 1046. szeptember 24-én a veneziai Sagredo Gellért is.

Ereklyéit kegyelettel őrizték nemzeti királyaink, de a Dózsa-féle parasztlázadás szétszórta azokat. Csupán néhány csontját lehetett megmenteni, amelyek a Venezia mellett fekvő Murano városrész bazilikájában őriztetettek.

Ezekhez, a magyar nemzetre nézve örökbecsű ereklyékhez az 1900. év szeptember havában zarándoklatot vezetett Szent Gellért utóda, Dessewffy Sándor csanádi püspök., amikor magyar véreinket a veneziai patriárcha a jóságos szeretetnek annyi jelével halmozta el, hogy a vendéglátás szinte túlcsonzott az egyházas ünnepek keretén, s két nemzet lelkének ölekezésévé magasztosult.

A rokonszenv m. t. közönség! az emberi léleknek jórésben önkéntelen funkciója. Sok esetben nem tudnánk önmagunknak sem számot adni, valjón bizonyos egyénhez, vagy eszméhez miért vonzódnak. Sőt találkoztam már természet-tudóssal, aki bevallotta, hogy előtte a matematikának egyes tételai jóval kedvesebbek, s nem csupán értelmére hatnak az igazság erejével, hanem szívében is melegséget gerjesztenek.

Az ily önzetlen, velünk született rokonszenv sokszor egész nemzetek életét tereli más

irányba. Kétszeres szerencsé tehát akár egyesekre, akár népekre, ha lépéseiket a historia kimagasio egyénei kísérik az együttérzés melegségével. S valóban hiát adhatunk Istennek, hogy az a szeretet, mely a magyar nemzet iránt Sarto József veneziai patriárcha szívében fakadt, nem hűlt ki akkor sem, midőn őt a szent kollegium 1903. aug. 4-én 300 millió katolikus hívőnek lelki vezérévé emelte

X. Pius pápasága ma még nem a történelemé. Magas férfiúi tulajdonságai azonban biztosítottak nyújtanak, hogy a katolikus egyházat a XX. század forrongó eszméinek ingó talaján is az ideális keresztény felfogás egyenes útján vezeti. Hogy erős, önálló egyéniség, aki a maga útján jár, azt elnyomatásunk napjaiban éppen mi magyarok tapasztaltuk.

Tagadhatatlan m. t. Közönség! hogy pár év előtt lezajlott politikai küzdelmeink alatt Európa népei között teljesen elszigetelve állottunk. Vezetőink előrelátásának hiányából eredt-e, hogy a művelt világ rokonszenvét alkotmányos életünk legsúlyosabb válságában sem tudták felénk fordítani, avagy a korlátlanosság felé törő hatalom nagyobb ereje tudott-e hangulatot kelteni: azt most ne keressük. Csak magát a tényt lássuk, hogy a jó Istenen kívül bizony nem volt egyetlen barátunk sem.

De mégis! X. Pius pápa éppen történetünk eme szomorú napjaiban — mikor a magyar nemzet kicsinylése európai divat volt — félre téve a diplomatizálás óvatos formáit, csupán saját jó szívére hallgatva, felénk nyújtotta vigasztaló jobbát, s három új püspökünket — köztük a mi szeretett főpásztorunkat is — a Sixtina boltívei alatt maga kente fel a katolikus egyház fejedeimeivé.

Melyik magyar embernek a szíve nem érezné meg ebben a tényben X. Pius pápa kiváló jóindulatát, meleg szeretetét! Hisz ő szentségének ez a ténye akkor beszédesebb volt minden ékes szólanál. Így szót hozzánk az a cselekedet: „Magyarok, ne csüggedjétek, én ismerem ezer éves európai életfolyásokat, ismerem erőiteket. Megérdemlitek, hogy tovább éljétek, íme én áldó kezeimet terjesztem fölötök!”

Vigyük el viszonzásul m. t. Közönség! a magyar történelem tanulságaival megterhelt lelkünket szentséges atyánk trónja elé. Testünket helyhez köti a honi rög, a kötelesség, de a lélek szabadon szárnyal, s ki tilthatná meg a katolikus embernek, hogy ezekben a napokban, X. Pius pápa aranymiséjének idején lélekben oda szálljon, ahol annyi vértanu pecsételte meg életével a keresztény vallás örök igazságait, s ahol Rafael és Michelangelo mérhetetlen lángelméje gyűjtött ragyogó világot a katolikus hitnek.

Küldjük el szentséges atyánkhoz fiui hódolatunkat s magyar szívünk soha nem szünő ragaszkodását!

UJDONSÁGOK.

A Fejérmegyei Napló telefon száma 208.

A Kath. Kőr pápa-ünnepélye.

A Szent István Terem zsufolóság megtelt falai között lélekemelő ünnepélyel ülte meg a Kath. Kőr X. Pius pápa 50 éves papi jubileumát. A Kath. Kőr énekkarának himnusza után Frycaj Rikárd a honvédeknek élén lépett a pódiumra. Tudvalevő, hogy ő Szentsége a mi derék Frycajunkt a „*pro Ecclesia et Pontifice*” rendjellel tüntette ki. Az Egyházhhoz való odaadó ragaszkodásnak az egyházi énekek és zenének művelésében mindig eredményes szorgalommal működő Frycaj lelkében ennek a szép kitüntetésnek ked,

ves visszhangja volt az a pompás zenemű, a melyet „jubileumi hangok” címen erre az alkalomra írt. A népek millióinak hódolatát fejezte ki a zenekar lélekemelő akkordjaival. Refrénje a magyar pápai himnus volt, amelynek hullámai végigreztek lelkünkön s éreztük, mintha a miliónok lelkéből felszálló sóhaj, ima, áldás olvadt volna egyivé, szárnnyá az ég felé. Ezt követte Zichy Géza gróf Alár-ja, benne a bájos Ave Mariával (a programmba felvett Mendelssohn Paulus oratoriuma a hangjegyek időben meg nem érkezése miatt elmaradt). A szépségekben bővelkedő zenemű nagy hatást keltett a közönség lelkében. Majd Kuthy József dr. főigazgató lépett a szónoki emelvényre. Szép magyar arcához pompásan illett a fekete díszmagyar. Az ő beszéde volt az ünnepély középpontja, amely az egész estély karakterét képezte. S a mire vállalkozott, most is, mint mindig, fényesen megoldotta. Azok közé a ritka felolvasók közé tartozik, a kik közönségünk minden igényével tisztában vannak. Elmondott mindent s nem mondott semmi fölöslegest, tökéletesen kielégítette hallgatóit, akik az első szótól az utolsóig lélegzetet visszafojtva hallgatták a nagy pápa csodálatosan szövegdő történetét, hogyan emelkedett a kis parasztfiúból mindig magasabbra, mint környékezte előbb az édesanya önfeláldozó szeretete, majd hivelnek folyton fokozódó lelkesedése s mint emelkedett végre az egész világ első trónusának magaslatára. Mind ezt sok szeretettel, őszinte igaz lelkesedéssel s mindvégig visszhangot kelte mondotta el Kuthy dr. Beszédét egész terjedelmében lapunk élén közöljük.

A felolvasást a *Mária-Kongregáció* kedves éneke követte. A fehérlelkű, fehérruhájú lilíomos lánykák szép csoportja valóban beilllett ebbe a szép keretben. Énekiük pedig, melyet Yida Dezső tanár szakszerű vezetése dirigált, méltó volt az ünnephez. *Pichler Annuska* szereplésében nem először volt alkalmá gyönyörködni a művészet kedvelő közönségnek. De talán egyetlen alkalommal se mutatta meg, hogy bájos egyéniségén kívül az ő szimpatikus énekművésze mennyire érdekes részt képezhet egy estély szellemi élvezetének. Annyi finomság, a hang oly ezüsttisza csengése, értelem s a kifejezés mélysége valóban meglepte a hallgatókat s nem volt csuda, hogy a mindvégig áhítatos figyelem után viharos tapsban volt része. Végül ismét a honvédeknek művészetében gyönyörködtünk. Gounod meditation religieuse-e a rajongó, felhőkön túl szárnyaló imának csodálatos művészzel megalkotott áhitata volt. Liszt: A Keresztesek indulója pedig egyike a világirodalom aha remekeinek, a melyben az emberi cselekvések, a lelkesedés, a bánat, a zokogás, az indulat, mind-mind beszélő kifejezésre tála, hogy csak egy kisse kell fantáziáukat igénybe venni s látjuk, élvezzük mindazt, a mit Liszt művésze kifejezésre juttatni akart.

Szóval: a Kath. Kör büszke lehet elért nagy sikerére, hogy méltó ünnepélyel dicsőítette X. Pius pápát.

— **Esküvő.** Fényes esküvő volt ma d. e. 11 órakor a helybeli ref. templomban. Szerdahelyi *Kesseri* Ferenc honvéd főhadnagy vezette oltárhoz rábacsanak *Molnár* Juliskát, Molnár Lajos helybeli ügyvéd leányát. Násznagyok voltak: *Molnár* Béla dr. ügyvéd, szerdahelyi *Kesseri* Lajos budapesti kir. ügyész és *Károly* Rezső dr. miniszteri titkár. Nyoszolók: szerdahelyi *Kesseri* Flórika, *Paál* Flórika és *Kecskés* Babyka, vőfélyek szerdahelyi *Kesseri* Jenő és rábacsanak *Molnár* Elek főhadnagyok. Az esketési szertartást *Happál* Benő budapesti lelkész végezte, aki megható beszédet intézett az ifjú párhoz.

— **Eljegyzések.** *Suhász* Viktor városi főlevéltáros eljegyezte *Gipperi* Janka kisasszonyt, *Gipperi* Antal magánzó leányát Mórról.

Káldor Imre dr. budapesti ügyvéd ma tartja eljegyzését *Pick* Ida kisasszonnyal, *Pick* Rezső bérlő bájos leányával.

— **Bizottsági tag választások.** A Vizivárosban dec. 6-án töltik be Kovács István tüzőháza által megválasztott biz. tagságot. A jelölés ügyében csütörtökön 5 órakor a tüzölő laknyában értekezletet tartanak a vizivárosi polgárok. A Palotavárosban szintén dec. 6-án töltik be a Héjj József halálával megüresedett helyet. Megválasz-

tásra — a mint halljuk — valószínűleg ellenfél nélkül Héjj Imre mérszárnas van kilitása, a ki polgártársai körében nagy népszerűségnek örvend.

— **A főrealiskola ünnepe.** A helybeli főrealiskola kath. ifjusága a pápa 50 éves áldozópapi jubileuma alkalmából szép ünnepet rendezett, amelyen az intézet tanári karán kívül Prohászka Ottokár megyéspüspök és Krencz Ignác apátkanonok is megjelent. Az ünnepséget a Kölcsey Himnus nyitotta meg, azután Maron István h. tanár hatóság szép beszédet intézett az ifjusághoz. Erőteljes, tiszta meggyőződéssel, nagy melegséggel beszélt X. Piusról, a kiváló papról és emberről, Krisztus helytartójáról. Brunkala János VIII. oszt. t. és Fekete István szavalata után a megyéspüspök szólott az ifjusághoz csodálatos erővel és gazdagsággal arról a lelkeletről, amely a reális törekvések között nem téveszti el az élet igazi ideáljait, meglátja, szeretni tudja Krisztust, tudja megismerni és szívébe zárja a pápát. Kelemen Béla igazgatónak a püspökhöz intézett köszönő szavai zárták be a kedves ünnepet.

— **Halálozás.** Héjj József, a Ponty-vendéglő volt bérleje tegnap délben 57 éves korában elhunyt. Régi, derék polgár volt városunknak. A függetlenségi pártnak hosszú időn keresztül egyik legkitartóbb híve volt, aki résztvett annak megalapításában s törhetetlenül dolgozott érdekében akkor is, a mikor az uralomrajutásnak még a reménye se volt meg. Polgártársai bécsülésük jelül éveikkel ezelőtt bizottsági tagnak választották meg. Temetése szerdán d. u. 3 órakor lesz a Ponty vendéglőből. A Függetlenségi Kör koszorút tesz koporsójára.

— **Gyászmise Vörösmartyért.** A Vörösmarty-Kör a nagy költő halálának évfordulóján, régi, kegyetes szokásához híven, folyó hó 20-án reggel fél 8 órakor a zirci templomban gyász-misével áldoz a nagy halott emlékének. A tagok szíves megjelenését kéri — az igazgatóság.

— **A körorvosok működési területének rendezése.** Tegnap d. e. 10 órakor értekezletet gyűltek egybe a főszolgabírók és járásorvosok, hogy bizalmas tanácskozásban módját ejtsék annak, hogy a közegészségügy fokozott mérvű fellendülésének szolgálatára újabb rendszeresítések a körorvosok működési területe. A körorvosok székhelyétől a működési körükbe tartozó egyes falvak oly annyira távol estek, hogy azok közegészségét állandóan megfigyelni, ellenőrizni úgy szólván lehetetlenség volt. A Szűcs Jenő alispán elnöklelte alatt tartott értekezlet abban állapodott meg, hogy a körorvosok kerületi rendezését javaslat tárgyává teszi és a közgyűlés, illetve a miniszter elve viszi. A következő beosztást vette tervbe az értekezlet: Csurgó a bodajki körbe, Ráckeresztur a martonvásári körbe, Bodmér Etyekhez, Kajászószentpéter Várhoz csatoltassák, Ercsi községi orvost fog kapni. A lovasbéri körből Zámolyt ki fogják kapcsolni s módját keresik annak, hogy körorvosi székhelyé legyen. A sárszentmihályi kör nagyon terjedelmes, 7 községre terjed ki, evégből az értekezlet abban állapodott meg, hogy Nádasdladányon új körorvosi állás rendszeresítését hozza javaslatba. Sárszentmihályinak maradna Urhida, Falubattyan és Szabadbattyan, Nádasdladányhoz csatoltatnék Jenő, Sárkeszi és Inota. Nádasdladányon természetesen gyógyszerertár felállításával is járna e terv keresztül vitele. A sárosdi körből kiszakítanák a Nagylők községhez tartozó Töbörzsök és Alsókörtvélyes pusztákat és Sárszentmiklós bekapcsolásával Sárbogárd székhelyét új körorvosi állás rendszeresítették. Felsőtöbörzsök és Felsőkörtvélyes Sárkereszturhoz csatoltatnék. Az értekezleten megvitatták még az új törvényben foglalt orvosi díjazást is.

— **Megbírásigot uradalom.** Gróf Wimpffen Simon érdi nagybirtokos olyan gazdatisztet alkalmazott, akinek nincs meg a gazdatiszt oklevele. A vármegye felhívta az uradalmat, hogy a gazdatiszt minősítését küldje be, ez azonban a törvényes 3 hónapon belül nem történt meg. A közigazgatási bizottság ezért 600 koronával megbírságolta az uradalmat.

— **Betörés.** Katona Horvát Ferenc börtön-dűlő lakosnál, még a ház népe nem volt otthon, betört Horváth István 14 éves fia s ellopott két darab aranygyűrűt.

— **Előadások a tüdővészről.** A tüdővész nagymérvű pusztításának nagyrészt a nép tudatlansága az oka. Lauschmann Gyula dr. főorvos evégből felhívta a vármegye orvosait, hogy a télen a tüdővész pusztításainak sikeres megakadályozásáról minden községben tartsanak előadást az orvosok.

— **Közigazgatás a vármegyén.** Mult hétről elmaradt közigazgatási bizottsági ülést ma tartotta meg a közigazgatási bizottság. *Széchényi* Viktor gróf elnöklelte alatt.

Az alispáni hivatalban elintézés alá került 1224 ügydarab, maradt 34. A Szent György-kórház megfigyelő osztályán vol 14 beteg, ahhoz jött 3. A zámolyi határban Merán gróf birtokán egy ut vezet át; a bizottság egy felebbezással kapcsolatban kimondta, hogy ezt az utat akadálytalanul lehet használni a közforgalomra.

Turián József pénzügyigazgató jelentése szerint a kincstári követelés volt 5,284.529 k. 58 f. Erre befizetett adó 3,438.423 k. 07 f. Hátalék 1851.101.08 k. Házadómentességet 234, fizetési halasztást 37 esetben adott az igazgatóság. Az állategészség ügye kedvezőtlen volt.

Lauschmann Gyula dr. főorvos jelentése: Házasságra lépett 133 pár, született 659, meghalt 422, népességzaporodás 237. Betegség 3493 esetben fordult elő. Felügyelet alatt 1106 gyermek van. Magyaraimás, Csóka, Füle stb. községekben nagyban pusztít a tüdővész. A főorvos tanulmányozta ennek okát s azt mondja, hogy az utóbbi időben lényeges javulás tapasztalható. Csóka községben régebben 35 halott közül 9 tüdővész volt, az utóbbi időben már 27 közül csak 3. Az orvos felvilágosító előadásai hozták létre a javulást. A gyógyszerertár vizsgálatok megtörténtek, kifogás sehol sem merült fel. A Szent György kórházban volt 271 beteg, gyógyult 118, meghalt 14, maradt a hó végén 14.

Vajda Géza főmérnök jelentésében említett tett a Szekesfehérvár-Erdi ut szakaszonkénti hengerezéséről tett jelentést. A jelentésben hozzászólt Schlamadinger Jenő dr. főügyész és Cziráky Antal gróf, akik erőlyesen kikélték a vasutvonalainkon tapasztalható rendeltenségek ellen. Különösen a vicinális vonalokon tapasztalható sok a rendeltenség, sok késésről érkeznek s a helybeli állomáson a megálló helyen kívül állanak meg. Állandó baj az is, hogy csak egy pénztár van nyitva jegyváltásra. A bizottság át fog írni a bajok megszüntetésére a miniszteriumba.

Schaller Flóris kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy 14 tanító államségely iránt beadott kérvényt terjesztette fel a miniszterhez ülésen kívül. Szigeti Gyula kálozi tanítónak a díjvelé értelmében 4 kocsi széna, vagy pedig 80 korona jár. Szigeti azt kívánja, hogy mivel az idén pénzértékben akarja kifizetni a szénát, a piaci ár szerint fizesse ki a község. Az ügy felebbezés folytán a közigazgatási bizottság elé került.

Szűcs Jenő alispán, Balassa Sándor, Schlamadinger Jenő, Horváth Gyula dr., Koller Pál, Kenessey Gyula hozzászólása után, akik a tanfelügyelővel szemben azt vitatták, hogy a községnek a piaci ár szerint kell fizetni a szénát, határozattá lett, hogy vagy a 4 kocsi szénát, vagy pedig a neki megfelelő árat kell fizetnie a hitközségnek.

— **Szénné égett kisleány.** Pollák János gárdonyi vasuti 3 éves kis leánya, Erzsike, borzalmas szerencsétlenségnek esett áldozatul. A vasuti őr felesége hazulról távozva magára hagyta két kis gyermekét Erzsikét s a még kisebb Juliskát. A kis gyermekeknek gyúfa akadt kezükbe s azzal mulatoztak kedvükre. A gyúfát meggyújtották, amiből tüzet fogott a szoba is. A két kis teremtés jajveszékével igyekezett menekülni a borzalmas helyzetből azonban a nagyobbik, Erzsike is belejutott a lángokba s annélkül, hogy valaki megmentette volna, rövidesen szénné égett. Képzhetni a szülők ijedelmét, akik mikor hazatértek már csak kis gyermekeik holttestére akadtak. A gondatlan szülők a törvényszék előtt foggnak számolni.

— **Szabad Liceum.** A helybeli keresztény kereskedelmi alkalmozottak egyesülete a tavalny nagy látogatottságnak örvendett szabad liceumi előadásainak sorozatát ezidén is folytatja. Az előadás már a jövő vasárnap (nov. 22.) lesz, amelynek élvezetes műsorába a „Jön a kérés” c. vígjátékot is felvették.

— **A város kötvényei.** A kögyűlés kimondta, hogy a város-tulajdonában levő 650 ezer korona értékű kötvényt beváltja. A kögyűlési határozatot jóváhagyta a minisztérium.

— **Ez is vigasztalás.** Napok óta szigoru hideg vácogtatja a fogakat. Az orrok a halvány pirosból a bazsarózsa ríktő színéig s a hamvas kék szíva zománcáig tarkázó változatokban ékeskednek. Az emberek elfelejtene traccsolni s versenyt sietve igyekeznek céljaik felé. Közben úgy összehúzzák a gunyájukat, mint a szoba ajtaját, ahol a drága közsén melegét óvják az irigy külvilág rideg, mindent elnyelő éhségtől. Két ur találkozik az utcán. Laposat pislantanak egymásra amugy bajusz alól.

— Szervusz öreg!
— Szervusz!
— Nagyon hideg van. (Ugy mondja, mintha a másik nem tudná.)
— Kutyá hideg. (Minden második embernek ez az ötlete.)

— Gyalázat! November derekán.
— *No de legalább nincs szunyog.*
— Ez is igaz. Ez is vigasztalás — szól, aztán bekapja a mosolygását, befelé nevet, hogy valami kis meleg ki ne szökjön onnan bévülről és rohan tovább.

— **Táncanfolyam.** A Székesfehérvári Keresztény Kereskedelmi Alkalmazottak ezidén is rendeznek táncanfolyamot, amely már mult szombaton meg is kezdődött. A tánc oktatásra egy budapesti táncanár vállalkozott, akinek szakavatott vezetése mellett bizonyára szép eredménnyel végződik a tanfolyam.

— **A bunda.** A téli hideg arra ösztönözte Dörgei Jánost, hogy bundaszerzéshez lásson. Erre legalkalmasabbnak kínálkozott, hogy Pap Ferenc bundáját kézhez kerítse. A dolog megtörtént s most tolvajlás miatt keresik a csendőrök a szemfüles legényt.

— **Esküdtészi tárgyalás.** Lapunk mult számában lapzártá miatt nem jelezhetük a legutóbbi esküdtészi tárgyaláson hozott ítéletet. Bokor Mihály, a szándékos emberöléssel vádolt daruhegyi legényt és társait, Szerencse Józsefet és Horváth Mihályt bünsőnek mondta ki az esküdték verdiktje s ezek után az esküdtörbőség Bokor Mihályt 3 évi fegyházra, Szerencse Józsefet 1 havi, Horváth Mihályt 8 havi fogházbüntetésre ítélte.

— **Kádencia-bokréta.** A helybeli építő-iparostanoncok II. osztálya növendékeinek neveiből egy jökdélyű pedagógus a következő bokrétát állította össze (van közte mákvirág is):

Mikó, Molnár, Nyikos, Posch,
Botos, Balog, Kocsikos;
Strobl, Stangl, Szabadi,
Schuller, Sárk, Baranyai,
Nyerges—Bognár, Katona,
Méri, Maizer, Gizella;
Fröschl, Kummer, Biróczky,
Schlett, Nagy, Horváth, Sverteczky;
Szabó, Rechner, Leri, Takács,
Kuti, Varga, Nyak, Radács,
Pájer, Polezer, Járosi,
Lánczky, Pinter, Kohári;
Szukk, Szűcs, Skóda, Jankovics,
Tanítójuk: Lanzeritsch,

— **Hetivásár.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletileg megengedte, hogy a Fejérmegyéhez tartozó Káloz közégben minden pénteken — azon esetben, ha ezen napra ünnep esnék, a legközelebbi hétköznapon — helypézséddel egybekötött állatfelhajtás nélküli hetivásár tartassék.

— **A vendég barátság.** Szakálas József czei lakos házához vendég érkezett Szalai József személyében. A vendégbarátság megszilárdítására időgáltak a felek, azonban eközben konfliktus támadt közöttük s ölr mentek. A ven-

déglátó gazda, takaros feleségével együtt úgy elverte a vendéget, hogy hetekig munkaképtelen lett.

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kövérednek, erősekké les rózás színükké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a

SCOTT-féle Emulsiót.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle mákszeer védjegyet — a halászt — kérjük ügyelőlembe venni!

Orvosok és bábák az egész földkerekségen állaedőan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót,

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, a melyek a SCOTT-féle Emulsió nyomán keletkeznek.

Egy eredeti üveg ára 2 k. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

— **Szerencsétlenség.** Honda István sárbogárdi legény szalmafuvarozás közben leesett koscsijáról s eltörte lábát. A kórházban ápolják.

— **Az asszony büne.** Stanics János seregélyesi lakos és Domótor Julianna együtt édegeltek anélkül, hogy csak meg is kísérelték volna a frigy megkötését az utár előtt. Hogy az asszony ilyen körülmények között mekkora hűséggel viseltetteit Stanicschoz, mutatja az, hogy a napokban magával vitte Stanics ruháját és pénztét s megszökött. A csendőrök gondoskodnak róla, hogy visszakerüljön.

— **Vigyázatlan hajtás.** Bárányos Gábor alcsuti lakos Bicske utcáján elgázolta Jakab Pál 6 éves fiát, Jóskát. A kis gyermek karját összetörték a kerekék.

— **Korcamában.** Egyszerű, szürke kis épületek azok a falusi korcamák, de tagadhatatlan, hogy a falu életének göcönpontjai. A paraszt virtus odáig felemeli őket, hogy még az újságba is bekerüljenek. A pákozdi nagykorcsma vérengzés színhelye volt vasárnap délután. A legények nagyban mulattak az ivóban s csak természetes, hogy eközben a bor hatása alatt összevesztek. A társasághoz szegődött később Szabó András honvédbaka is, akibe a már félig elázott Vépi József oda szólt:

— No hogy vagy te mókus.

A honvéd önértetét bántotta a kiszólás s rövid szóvaltatás után szövetkezve Szabó Istvánnal, ugyancsak döngette a legény hátát. A két legény bicskát is vett elő s azzal úgy összeszurkálták Vépi Józsefet, hogy az felholtan esett össze. Beszállították a Szent György kórházba, hol nem biznak az orvosok életben maradásában.

SZÍNHÁZ.

Soombat, nov. 11.

Dollárkirálynő. Nagy operett, szövegéből és zenéből. Mindkeutó megelőzte a hire egy évvel; szövege régi ismerősünk innen-onnan, némi új színekkel — vigyázat! — mázolvá. Ami a szövegben jó, az nem új, ami pedig új, az — hogy is

mondjuk csak? — nem tisztességes anyák és leányaik füleinek való. Pedig láttunk ott egy-két mamát, féltett kincsükkel, növendék leánykaikkal a zsufolásig megtelt páholyokban. Kiváncsián lestük, vajjon tudnak e pirulni a festék alatt szunynyadó érzékeny vértestecskéik? Dicséretükre legyen mondva, pirultak; de hisz a színésznők is pirultak. Most csak arra vagyunk még méltán kíváncsiak, vajjon mit szólna annak a 14 éves leánykának a divatos mamája, kinek valamelyik férfitárogatója olyan szellemi (?) csemegét szolgáltatna fel szalonjukban, mint a minőt szombaton este villanyvilágítás mellett volt kénytelen élvezni (!). Vagy az a másik szép mama; kinek két 15 és 16 éves leánykaja kénytelen volt végighallgatni a szobalányról szóló románcot, aztán meg Couderne jó tanácsait, melyeket a házassáltre vonatkozólag férjének adott? De elég!

Fall Leó ismeretlen név; muzsikája már kedves ismerősünk. Ki ne ismerné a „Dollárkirálynő keringőjét” és az „Ispiláng” szép nótáját? S mivel sokaknak kedves ismerőse, sokan élvezték az énekszámok pompás előadását. A darab zenéje általában bővelkedik szép énekszámokban, melyeket itt-ott exotikus zenerészek egészítenek ki. A betanulás, kiállítás, minden jó volt. A szép összjátékban gyönyörködtünk a derék Bátor (Couder, szénkirály), Medgyaszay (Hans báró), Inke (Dénes) játékában, dicsérettel említjük egyuttal élvezetes énekelőadásukat is. A hölgyek közül Fábán Linka (Glédisz), Borbély Lili (Oiga) énekeltek és játszottak igen intelligens módon. Ardó Ilonka (Dézi) kedvesen mozgott és csacsogott. A többiek is ügyesen alkalmazkodtak a főszereplőkhöz. Még a zenekar is igyekezett. Érdekes betét volt Hajnalka kisasszony balett-egyveleg betéje annyiból, hogy a Bánk-bán magyar táncát a nem egészen stilszerű balettör-szoknyácskában iejtette. Akik a darab szép zenéjére kíváncsiak, hallgassák meg jeles honvédzenekarunktól, vagy bármelyik helybeli cigányunktól. A szöveg jó részére, különösen *uri* hölgyek, ne legyenek kíváncsiak.

Vasárnap délután, nov. 15.

A suhanc, Verő György hangulatos operettje, a címeszerepben Tábori Frida mulattatta az előkelő gyermekpublikumot.

Vasárnap este, nov. 15.

Dollárkirálynő másodsor. Megelégedéssel konstatáljuk, hogy a hölgyközönség — legalább a páholyokból — teljesen változtartotta magát. Előadás jó volt, mint a szombati.

Hetfő, nov. 16.

A haramiak. Boldogult gyermekkorunkban végigborzongatta volna hátunkat az ifjú Schiller e shal'espearei nyomokon járó rémdrámája, ma — nem tudunk hinni őszinteségében. Pedig az előadás, melyet félház nézett végig, jó volt. Főleg Kovács és Déri a két főszerep hordozója. Kovács még inkább, mint Déri. Csak a mászkajkat cserélték el. Kovács a fiatalabb testvér ábrázolója úgy festett, hogy bátran nézhettük volna a bátyja — papájának. Hanem nagyon szépen játszotta meg nehéz s nem csekély fizikai erőt is igénylő szerepét. Nála van ebből is bőven. Nem az ő rovására írjuk, hogy legszebb jeleneit a karzat publikuma hangos röhögéssel honorálta. Ugy látszik, ez a felső régió azt hiszi, hogy mindig bohózatot lát, valahányszor a színházba jön. Ha rajtam állna, nem is ereszeném be máskor, csak ha a Lumpáciust vagy Stern Izsákot adják. Szavazati jogot pedig, ha Andrassy volnék színiestetre nem adnék neki. — Verő, Vértés is jök voltak az epizód szerepekben. A földszinti állóhely — mivelhogy primadonna nem volt a színpadon — tisztességesen viselkedett.

—8.

SCHMÖLTZ LASZLÓ

CIM-, CIMER-, SZOBAFESTŐ- és MÁZOLÓ
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.